

*Rheoliadau Drafft a osodir gerbron Cynulliad
Cenedlaethol Cymru o dan adran 14D(3) o Ddeddf
Cyllid Llywodraeth Leol 1992.*

OFFERYNNAU STATUDOL
CYMRU

2013 Rhif (Cy.)

TRETH GYNGOR, CYMRU

**Rheoliadau Cynlluniau
Gostyngiadau'r Dreth Gyngor
(Darganfod Twyll a Gorfodi)
(Cymru) 2013**

NODYN ESBONIADOL

(Nid yw'r nodyn hwn yn rhan o'r Rheoliadau)

Mae Rheoliadau Cynlluniau Gostyngiadau'r Dreth Gyngor a Gofynion Rhagnodedig (Cymru) 2012 yn ei gwneud yn ofynnol bod pob awdurdod bilio yng Nghymru yn gwneud cynllun (cynllun gostyngiadau'r dreth gyngor) sy'n pennu'r gostyngiadau a gymhwysir i'r symiau o dreth gyngor a fydd yn daladwy gan bersonau, neu ddosbarthiadau o bersonau, yr ystyrir eu bod mewn angen yn ariannol. Mae Rheoliadau Cynlluniau Gostyngiadau'r Dreth Gyngor (Cynllun Diofyn) (Cymru) 2012 yn rhagnodi cynllun (y cynllun diofyn) a fydd yn cael effaith os bydd awdurdod bilio wedi methu â gwneud cynllun ei hunan ar gyfer gostyngiadau'r dreth gyngor. Gwneir y Rheoliadau hyn o dan adrannau 14A i 14C o Ddeddf Cyllid Llywodraeth Leol 1992, ac maent yn darparu ar gyfer creu troseddau ac ar gyfer pwerau i wneud darparu gwybodaeth yn ofynnol ac i osod cosbau mewn cysylltiad â chynlluniau gostyngiadau'r dreth gyngor a'r cynllun diofyn.

Mae rheoliad 3 yn darparu y caiff awdurdodo bilio roi awdurdodiad i unigolyn i arfer y pwerau a roddir i swyddog awdurdodedig o dan reoliadau 4 a 5.

Mae rheoliad 4 yn galluogi swyddogion a awdurdodir o dan reoliad 3 ei gwneud yn ofynnol i bersonau penodedig ddarparu gwybodaeth at y diben o atal a darganfod troseddau, a sicrhau tystiolaeth o gyflawni troseddau mewn cysylltiad â chais am ostyngiad, neu ddyfarniad o ostyngiad, o dan gynllun gostyngiadau'r dreth gyngor neu'r cynllun diofyn.

Mae rheoliad 5 yn galluogi awdurdod bilio ei gwneud yn ofynnol bod y personau a bennir yn rheoliad 4(4) yn ymuno mewn trefniadau a fydd yn caniatáu i swyddogion awdurdodedig gael mynediad at gofnodion electronig. Ceir gwneud yn ofynnol ymuno mewn trefniadau o'r fath os yw'n ymddangos i awdurdod bilio fod cyfleusterau'n bodoli sy'n darparu, neu a allai ddarparu mynediad i'r cofnodion hynny, a bod y cofnodion yn cynnwys, neu'n debygol o gynnwys gwybodaeth am fater sy'n berthnasol i'r diben o atal a darganfod troseddau, a sicrhau tystiolaeth o gyflawni troseddau mewn cysylltiad â chais am ostyngiad, neu ddyfarniad o ostyngiad, o dan gynllun gostyngiadau'r dreth gyngor neu'r cynllun diofyn.

Mae rheoliad 6 yn darparu ei bod yn drosedd rhwystro swyddog awdurdodedig, neu beri yn fwriadol iddo oedi, rhag arfer unrhyw bŵer i wneud darparu gwybodaeth yn ofynnol o dan reoliad 4 neu 5. Cyflawnir trosedd hefyd os yw person yn gwrthod neu'n methu â chydymffurfio (heb esgus rhesymol) â gofyniad i ymuno mewn trefniadau i gael mynediad at gofnodion electronig o dan reoliad 5, neu ddarparu gwybodaeth os gofynnir iddo wneud hynny o dan reoliad 4.

Mae rheoliad 7 yn pennu y cyflawnir trosedd os yw person yn gwneud datganiad neu sylw y gŵyr y person hwnnw ei fod yn ffug, at y diben o gael gostyngiad o dan gynllun gostyngiadau'r dreth gyngor neu'r cynllun diofyn. Mae'n drosedd hefyd ddarparu, neu beri neu ganiatáu'n ymwybodol ddarparu, dogfen neu wybodaeth ffug at y diben hwnnw.

Mae rheoliad 8 yn pennu y cyflawnir trosedd os digwydd unrhyw newid yn yr amgylchiadau, y gŵyr person ei fod yn effeithio ar ei hawl i ostyngiad, a'r person hwnnw yn methu â rhoi hysbysiad o'r newid fel sy'n ofynnol o dan gynllun yr awdurdod ar gyfer gostyngiadau'r dreth gyngor neu'r cynllun diofyn. Mae'n pennu hefyd ei bod yn drosedd peri neu ganiatáu i berson arall fethu â rhoi hysbysiad o'r fath.

Mae rheoliad 9 yn pennu y cyflawnir trosedd os yw person, yn anonest, yn gwneud datganiad neu sylw ffug at y diben o gael gostyngiad o dan gynllun gostyngiadau'r dreth gyngor neu'r cynllun diofyn. Mae'n drosedd hefyd ddarparu, neu beri neu ganiatáu darparu, yn anonest, ddogfen neu wybodaeth ffug at y diben hwnnw.

Mae rheoliad 10 yn pennu y cyflawnir trosedd os digwydd unrhyw newid yn yr amgylchiadau, y gŵyr person ei fod yn effeithio ar ei hawl i ostyngiad, a'r person hwnnw, yn anonest, yn methu â rhoi hysbysiad o'r newid fel sy'n ofynnol o dan gynllun yr awdurdod ar gyfer gostyngiadau'r dreth gyngor neu'r cynllun diofyn. Mae'n pennu hefyd ei bod yn drosedd peri neu

ganiatáu, yn anonest, i berson arall fethu â rhoi hysbysiad o'r fath.

Mae rheoliad 11 yn gwneud darpariaeth ar gyfer troseddau o dan y Rheoliadau a gyflawnir gan gyrff corfforaethol.

Mae rheoliad 12 yn pennu'r terfyn amser ar gyfer cychwyn achos am drosedd o dan y Rheoliadau.

Mae rheoliadau 13 i 15 yn galluogi awdurdod bilio i wahodd person i gytuno i dalu cosb yn hytrach na chael ei erlyn am drosedd ynglŷn â dyfarnu gostyngiad nad oedd hawl gan y person hwnnw i'w gael o dan gynllun gostyngiadau'r dreth gyngor, neu drosedd sy'n ymwneud â gweithred neu anwaith a allai fod wedi arwain at ddyfarniad o'r fath.

Mae rheoliadau 16 a 17 yn galluogi awdurdod bilio i osod cosb o £70 ar berson, mewn amgylchiadau megis pan fo person, drwy esgeulustod, yn gwneud datganiad anghywir mewn cysylltiad â chais am ostyngiad o dan gynllun gostyngiadau'r dreth gyngor neu'r cynllun diofyn, neu pan fo person yn methu â hysbysu ynghylch newid amgylchiadau pan fo'n ofynnol gwneud hynny o dan gynllun o'r fath.

Ystyriwyd Cod Ymarfer Gweinidogion Cymru ar wneud Aseidiadau Effaith Rheoleiddiol mewn perthynas â'r Rheoliadau hyn. O ganlyniad, paratowyd asesiad effaith rheoleiddiol o'r costau a'r buddiannau sy'n debygol o ddeillio o gydymffurfio â'r Rheoliadau hyn. Gellir cael copi o'r asesiad gan yr Is-adran Cyllid Llywodraeth Leol a Pherfformiad Gwasanaethau Cyhoeddus, Llywodraeth Cymru, Parc Cathays, Caerdydd, CF10 3NQ.

OFFERYNNAU STATUDOL
CYMRU

2013 Rhif (Cy.)

TRETH GYNGOR, CYMRU

**Rheoliadau Cynlluniau
Gostyngiadau'r Dreth Gyngor
(Darganfod Twyll a Gorfodi)
(Cymru) 2013**

Gwnaed

Yn dod i rym yn unol â rheoliad 1

Mae Gweinidogion Cymru yn gwneud y Rheoliadau a ganlyn drwy arfer y pwerau a roddwyd iddynt gan adrannau 14A, 14B, 14C ac 113(1) a (2) o Ddeddf Cyllid Llywodraeth Leol 1992(1).

Yn unol ag adran 14D(3) o'r Ddeddf honno, gosodwyd drafft o'r offeryn hwn gerbron Cynulliad Cenedlaethol Cymru, a chymeradwywyd ef drwy benderfyniad Cynulliad Cenedlaethol Cymru.

Enwi, cychwyn a chymhwyso

1.—(1) Enw'r Rheoliadau hyn yw Rheoliadau Cynlluniau Gostyngiadau'r Dreth Gyngor (Darganfod Twyll a Gorfodi) (Cymru) 2013.

(2) Yn ddarostyngedig i baragraff (3), daw'r Rheoliadau hyn i rym drannoeth y diwrnod y'u gwneir.

(3) Mae rheoliadau 7 a 9 yn dod i rym 14 diwrnod ar ôl y diwrnod y gwneir y Rheoliadau hyn.

(4) Mae'r Rheoliadau hyn yn gymwys o ran Cymru.

(1) 1992 p.14; mewnosodwyd adrannau 14A, 14B a 14C gan adran 14 o Ddeddf Cyllid Llywodraeth Leol 2012 (p.17); diwygiwyd is-adrannau (1) a (2) o adran 113 gan adran 127 o Ddeddf Llywodraeth Leol 2003 (p.26) a pharagraffau 40 a 52 o Atodlen 7 i'r Ddeddf honno, ac adran 80 o Ddeddf Lleoliaeth 2011 (p.20).

Dehongli

2.—(1) Yn y Rheoliadau hyn—

ystyr “cais” (“*application*”) yw cais am ostyngiad o dan gynllun gostyngiadau’r dreth gyngor;

ystyr “y Cynllun Diofyn” (“*the Default Scheme*”) yw’r cynllun a nodir yn yr Atodlen i Reoliadau Cynlluniau Gostyngiadau’r Dreth Gyngor (Cynllun Diofyn) (Cymru) 2012(1);

ystyr “cynllun gostyngiadau’r dreth gyngor” (“*council tax reduction scheme*”) yw cynllun a wnaed gan awdurdod bilio yn unol â’r Rheoliadau Gofynion Rhagnodedig neu gynllun sy’n gymwys yn ddiodyn yn unol â pharagraff 6(1)(e) o Atodlen 1B i Ddeddf Cyllid Llywodraeth Leol 1992;

ystyr “Deddf 1992” (“*the 1992 Act*”) yw Deddf Cyllid Llywodraeth Leol 1992;

ystyr “y Ddeddf Cyfraniadau a Budd-daliadau” (“*the Contributions and Benefits Act*”) yw Deddf Cyfraniadau a Budd-daliadau Nawdd Cymdeithasol 1992(2);

ystyr “y Rheoliadau Gofynion Rhagnodedig” (“*the Prescribed Requirements Regulations*”) yw Rheoliadau Cynlluniau Gostyngiadau’r Dreth Gyngor a Gofynion Rhagnodedig (Cymru) 2012(3);

;

ystyr “swyddog awdurdodedig” (“*authorised officer*”) yw person sy’n gweithredu yn unol ag unrhyw awdurdodiad at ddibenion y Rheoliadau hyn sydd am y tro mewn grym mewn perthynas â’r person hwnnw;

ystyr “trosedd treth gyngor” (“*council tax offence*”) yw—

- (a) unrhyw drosedd mewn cysylltiad â gwneud cais;
- (b) unrhyw drosedd mewn cysylltiad â dyfarnu gostyngiad o dan gynllun gostyngiadau’r dreth gyngor;
- (c) unrhyw drosedd a gyflawnir at y diben o hwyluso cyflawni trosedd (boed hynny gan yr un person ai peidio) o’r math y cyfeirir ato yn is-baragraff (a) neu (b);
- (d) unrhyw ymgais neu gynllwyn i gyflawni trosedd o’r math y cyfeirir ato yn is-baragraff (a) neu (b).

(2) At ddibenion y Rheoliadau hyn—

- (a) mae cyfeiriadau at ddogfen yn cynnwys cyfeiriadau at unrhyw beth y cofnodir gwybodaeth ynddo, mewn ffurf electronig neu unrhyw ffurf arall;

(1) O.S. 2012/3145 (Cy. 317).

(2) 1992 p.4.

(3) O.S. 2012/3144 (Cy. 316).

- (b) rhaid ystyried bod y gofyniad bod swyddog awdurdodedig yn rhoi hysbysiad mewn ysgrifen wedi ei gyflawni mewn unrhyw achos pan fo'r hyn sy'n gynwysedig yn yr hysbysiad—
 - (i) wedi ei drawsyrro i dderbynnydd yr hysbysiad drwy ddull electronig; a
 - (ii) wedi ei gael gan y derbynnydd mewn ffurf sy'n ddarllenadwy ac y gellir ei gofnodi ar gyfer cyfeirio ato yn y dyfodol.

Awdurdodiadau gan awdurdodau bilio

3.—(1) Yn ddarostyngedig i baragraffau (2) a (3), caiff awdurdod bilio roi awdurdodiad i unigolyn i arfer y pwerau a roddir i swyddog awdurdodedig o dan reoliadau 4 a 5.

(2) Ni chaiff awdurdod bilio roi awdurdodiad i unigolyn onid yw'r unigolyn hwnnw—

- (a) wedi ei gyflogi i arfer swyddogaethau mewn perthynas â chynlluniau gostyngiadau'r dreth gyngor gan yr awdurdod hwnnw;
- (b) wedi ei gyflogi i arfer swyddogaethau mewn perthynas â chynlluniau gostyngiadau'r dreth gyngor gan awdurdod bilio arall neu gyd-bwyllgor sy'n cyflawni swyddogaethau mewn perthynas â chynlluniau gostyngiadau'r dreth gyngor ar ran yr awdurdod hwnnw; neu
- (c) wedi ei gyflogi i arfer swyddogaethau mewn perthynas â chynlluniau gostyngiadau'r dreth gyngor gan berson a awdurdodwyd o dan Orchymyn Awdurdodau Lleol (Contractio Allan o Swyddogaethau Bilio, Casglu a Gorfodi'r Dreth) 1996(1) gan—
 - (i) yr awdurdod dan sylw; neu
 - (ii) unrhyw awdurdod o'r math a grybwyllir yn is-baragraff (b).

(3) O ran awdurdodiad a roddir i unigolyn at ddibenion y Rheoliadau hyn—

- (a) rhaid iddo fod mewn ysgrifen ac wedi ei ddarparu i'r unigolyn hwnnw fel tystiolaeth o hawl yr unigolyn hwnnw i arfer pwerau a roddir o dan y Rheoliadau hyn;
- (b) caiff gynnwys darpariaeth ynglŷn â'r cyfnod y bydd yr awdurdodiad yn cael effaith; ac
- (c) caiff gyfyngu ar y pwerau sy'n arferadwy yn rhinwedd yr awdurdodiad, drwy wahardd eu harfer ac eithrio ar gyfer dibenion penodol neu mewn amgylchiadau penodol.

(1) O.S. 1996/1880 fel y'i diwygiwyd gan O.S. 2013/ .

(4) Ceir tynnu awdurdodiad yn ôl ar unrhyw adeg, mewn ysgrifenedig gan yr awdurdod a'i rhoddodd.

(5) Rhaid i awdurdodiad ysgrifenedig, neu dynnu'n ôl awdurdodiad ysgrifenedig, gan awdurdod bilio gael ei ddyroddi o dan lofnod naill ai—

- (a) y swyddog a ddynodwyd o dan adran 4 o Ddeddf Llywodraeth Leol a Thai 1989(1) fel pennaeth gwasanaeth cyflogedig yr awdurdod; neu
- (b) y swyddog sy'n brif swyddog cyllid yr awdurdod (yn yr ystyr a roddir i "chief finance officer" yn adran 5(8) o'r Ddeddf honno).

(6) Nid oes hawl gan unigolyn, a awdurdodir at ddibenion rheoliad 4, i arfer y pwerau a roddir gan y rheoliad hwnnw, ac eithrio at y diben o atal, darganfod a sicrhau tystiolaeth ynghylch cyflawni trosedd treth gyngor (boed hynny gan bersonau penodol neu'n fwy cyffredinol).

(7) Nid oes hawl gan swyddog awdurdodedig i gael gwybodaeth yn unol â threfniadau yr ymunir ynddynt o dan reoliad 5 oni fydd awdurdodiad y swyddog hwnnw'n datgan bod ei awdurdodiad yn gymwys at ddibenion y rheoliad hwnnw.

(8) Nid oes dim yn y rheoliad hwn, wrth roi unrhyw bŵer i swyddog awdurdodedig, sydd yn ei gwneud yn ofynnol i beidio ag arfer y pŵer hwnnw ac eithrio mewn achosion pan weinyddir y cynllun gostyngiadau'r dreth gyngor gan yr un awdurdod a roddodd ei awdurdodiad i'r swyddog hwnnw.

Pŵer i wneud darparu gwybodaeth yn ofynnol

4.—(1) Yn yr amgylchiadau a ddisgrifir ym mharagraff (2), caiff swyddog awdurdodedig, drwy hysbysiad ysgrifenedig, ei gwneud yn ofynnol bod person yn darparu'r cyfan o'r cyfryw wybodaeth a ddisgrifir yn yr hysbysiad ac sydd ym meddiant y person hwnnw neu'n wybodaeth y mae gan y person hwnnw fynediad ati ac y mae'n rhesymol i'r swyddog awdurdodedig ofyn amdani at y diben a ddisgrifir yn rheoliad 3(6).

(2) Yr amgylchiadau yw bod gan y swyddog awdurdodedig sail resymol dros amau bod y person—

- (a) yn berson sy'n dod o fewn paragraff (3) neu (4); a
- (b) bod ganddo, neu y gall fod ganddo yn ei feddiant, neu fod ganddo fynediad at, unrhyw wybodaeth am unrhyw fater sy'n berthnasol i'r diben a ddisgrifir yn rheoliad 3(6).

(1) 1989 p.42. Gwnaed diwygiadau i adran 4 ond nid ydynt yn berthnasol i'r Rheoliadau hyn.

(3) Y personau sy'n dod o fewn y paragraff hwn yw—

- (a) unrhyw berson sydd, neu sydd wedi bod, yn gyflogwr neu'n gyflogai, yn yr ystyron a roddir i "employer" neu "employee", yn eu trefn, mewn unrhyw ddarpariaeth a wneir gan, neu o dan, y Ddeddf Cyfraniadau a Budd-daliadau;
- (b) unrhyw berson sydd, neu sydd wedi bod, yn enillydd hunangyflogedig yn yr ystyr a roddir i "self-employed earner" mewn unrhyw ddarpariaeth o'r fath;
- (c) unrhyw berson, yn rhinwedd unrhyw ddarpariaeth a wnaed gan neu o dan y Ddeddf honno, sydd neu a oedd yn berson sydd i'w drin at ddibenion unrhyw ddarpariaeth o'r fath fel person o fewn is-baragraff (a) neu (b);
- (d) unrhyw berson sy'n cynnal, neu a fu'n cynnal, unrhyw fusnes sy'n cynnwys cyflenwi nwyddau ar gyfer eu gwerthu i'r defnyddwyr olaf gan unigolion nad ydynt yn cynnal busnesau manwerthu o fangreoedd manwerthu;
- (e) unrhyw berson sy'n cynnal, neu a fu'n cynnal, unrhyw fusnes sy'n cynnwys cyflenwi nwyddau neu wasanaethau drwy ddefnyddio gwaith a wneir neu wasanaethau a gyflawnir gan bersonau ac eithrio cyflogeion y person hwnnw;
- (f) unrhyw berson sy'n cynnal, neu a fu'n cynnal, asiantaeth neu fusnes arall ar gyfer cyflwyno neu gyflenwi, i bersonau sy'n gofyn amdanynt, bersonau sydd ar gael i wneud gwaith neu gyflawni gwasanaethau;
- (g) unrhyw awdurdod lleol sy'n gweithredu yn rhinwedd ei rôl fel awdurdod sy'n gyfrifol am roi unrhyw drwydded;
- (h) unrhyw berson sydd, neu a fu, yn ymddiriedolwr neu'n rheolwr cynllun pensiwn personol neu alwedigaethol;
- (i) gweision ac asiantwyr unrhyw un o'r personau a bennir mewn unrhyw un o'r is-baragraffau (a) i (h).

(4) Y personau sy'n dod o fewn y paragraff hwn yw—

- (a) unrhyw fanc;
- (b) y Cyfarwyddwr Cynilion a benodir o dan adran 1(1) o Ddeddf y Ddyled Wladol 1972(1);
- (c) unrhyw berson sy'n cynnal busnes y mae'r cyfan neu ran sylweddol ohono yn cynnwys

(1) 1972 p.65.

darparu credyd (boed sicredig neu ansicredig)
i aelodau o'r cyhoedd;

- (d) unrhyw yswiriwr;
- (e) unrhyw berson sy'n cynnal busnes y mae'r cyfan neu ran sylweddol ohono yn cynnwys darparu i aelodau o'r cyhoedd wasanaeth ar gyfer trosglwyddo arian o le i le;
- (f) unrhyw ymgymwrwr dŵr neu ymgymwrwr carthffosiaeth;
- (g) unrhyw berson sy'n ddeiliad—
 - (i) trwydded o dan adran 7 o Ddeddf Nwy 1986(1) i gludo nwy drwy bibellau, neu
 - (ii) trwydded o dan adran 7A(1) o'r Ddeddf honno(2) i gyflenwi nwy drwy bibellau;
- (h) unrhyw berson sy'n dosbarthu neu'n cyflenwi trydan (o fewn yr ystyron a roddir i "distribute" a "supply", yn eu trefn, yn Neddf Trydan 1989(3));
- (i) unrhyw berson sy'n cynnal unrhyw gorff neu sefydliad addysgol;
- (j) unrhyw gorff y mae darparu gwasanaethau mewn cysylltiad â derbyniadau i gyrff neu sefydliadau addysgol yn brif weithgaredd iddo;
- (k) y Cwmni Benthyciadau i Fyfyrrwyr;
- (l) unrhyw was neu asiant i berson a grybwyllir yn is-baragraffau (a) i (k).

(5) Yn ddarostyngedig i ddarpariaethau canlynol y rheoliad hwn, mae'r pwerau a roddir gan y rheoliad hwn i swyddog awdurdodedig, i'w gwneud yn ofynnol i unrhyw berson ddarparu gwybodaeth, yn rhinwedd cynnwys y person hwnnw ym mharagraff (4), yn arferadwy, yn unig, at y diben o gael gwybodaeth mewn perthynas â pherson penodol a ddynodir (wrth ei enw neu ei ddisgrifiad) gan y swyddog.

(6) Ni chaiff swyddog awdurdodedig, wrth arfer y pwerau hynny, ei gwneud yn ofynnol i unrhyw berson ddarparu unrhyw wybodaeth, yn rhinwedd cynnwys y person hwnnw ym mharagraff (4), onid yw'n ymddangos i'r swyddog hwnnw fod seiliau rhesymol dros gredu bod y person dynodedig y mae'r gofyniad yn ymwneud ag ef—

- (a) yn berson sydd wedi cyflawni, yn cyflawni, neu'n bwriadu cyflawni trosedd treth gyngor;
- (b) yn berson sy'n aelod o deulu person sy'n dod o fewn is-baragraff (a); neu

(1) 1986 p.44.
(2) Mewnosodwyd adran 7A gan adran 6(1) o Ddeddf Nwy 1995 (p.45). Diwygiwyd is-adran (1) yn ddiweddarach gan adran 3(2) o Ddeddf Cyfleustodau 2000 (p.27).
(3) 1989 p.29.

- (c) os yw'r person sy'n dod o fewn is-baragraff
(a) mewn priodas aml-gymar, unrhyw bartner
i'r person hwnnw.

(7) Ni ellir cyflawni rhwymedigaeth person i ddarparu gwybodaeth yn unol â hysbysiad o dan y rheoliad hwn, ac eithrio drwy ddarparu'r wybodaeth honno o fewn y cyfryw amser rhesymol ac yn y cyfryw ffurf a bennir yn yr hysbysiad, i'r swyddog awdurdodedig—

- (a) a enwyd gan, neu'n unol â thelerau'r hysbysiad; neu
(b) a enwyd, ar ôl rhoi'r hysbysiad, mewn hysbysiad ysgrifenedig diweddarach a roddwyd gan y swyddog awdurdodedig a osododd y gofyniad gwreiddiol neu gan swyddog awdurdodedig arall.

(8) Mae pŵer swyddog awdurdodedig i wneud darparu gwybodaeth yn ofynnol o dan y rheoliad hwn yn cynnwys pŵer i wneud dangos ac ildio meddiant o unrhyw ddogfennau yn ofynnol sy'n cynnwys yr wybodaeth a bennir neu a ddisgrifir yn yr hysbysiad sy'n gosod y gofyniad, a phan fo angen, ei gwneud yn ofynnol creu'r cyfryw ddogfennau, neu gopiâu neu ddyfyniadau ohonynt.

(9) O dan y rheoliad hwn, ni cheir ei gwneud yn ofynnol bod unrhyw berson yn darparu—

- (a) unrhyw wybodaeth (boed ar ffurf dogfen ai peidio) sy'n tueddu i argyhuddo'r person hwnnw, neu, yn achos person priod neu berson sy'n bartner sifil, priod neu bartner sifil y person hwnnw; neu
(b) unrhyw wybodaeth (boed ar ffurf dogfen ai peidio) y byddai hawliad o fraint broffesiynol gyfreithiol mewn perthynas â hi yn debygol o lwyddo mewn unrhyw achos llys.

(10) Mae'r pwerau a roddir gan y rheoliad hwn yn arferadwy mewn perthynas â phersonau sy'n dal swydd o dan y Goron a phersonau yng ngwasanaeth y Goron, fel y maent yn arferadwy mewn perthynas â phersonau eraill.

(11) Yn y rheoliad hwn—

ystyr "banc" ("*bank*") yw—

- (a) person sydd â chaniatâd o dan Ran 4 o Ddeddf Gwasanaethau a Marchnadoedd Ariannol 2000(1) i dderbyn adneuron;
(b) ffyrm AEE, yn yr ystyr a roddir i "EEA firm" o'r math a grybwyllir ym mharagraff 5(b) o Atodlen 3 i'r Ddeddf honno(2), sydd â chaniatâd o dan baragraff 15 o'r Atodlen

(1) 2000 p.8.

(2) Annwidiwyd is-baragraff (b) gan reoliad 29 o O.S. 2006/3221 a pharagraff 2 o Atodlen 3 i'r offeryn hwnnw.

honno(1) (o ganlyniad i fod yn gymwys am awdurdodiad o dan baragraff 12 o'r Atodlen honno(2)) i dderbyn adneuo neu arian ad-daladwy arall gan y cyhoedd; neu

- (c) person nad oes arno angen caniatâd o dan y Ddeddf honno i dderbyn adneuo, yng nghwrs busnes y person hwnnw yn y Deyrnas Unedig;

mae "credyd" ("*credit*") yn cynnwys benthyciad ariannol neu unrhyw ffurf o ymgymhwysiad ariannol, gan gynnwys newid sic am arian;

mae i "partner" yr ystyr a roddir i "partner" yn rheoliad 2 o'r Rheoliadau Gofynion Rhagnodedig;

mae i "teulu" yr ystyr a roddir i "family" yn rheoliad 6 o'r Rheoliadau Gofynion Rhagnodedig;

ystyr "yswiriwr" ("*insurer*") yw—

- (a) person sydd â chaniatâd o dan Ran 4 o Ddeddf Gwasanaethau a Marchnadoedd Ariannol 2000 i lunio neu gyflawni contractau yswiriant; neu
- (b) ffyrm AEE, yn yr ystyr a roddir i "EEA firm" o'r math a grybwyllir ym mharagraff 5(d) o Atodlen 3 i'r Ddeddf honno(3), sydd â chaniatâd o dan baragraff 15 o'r Atodlen honno (o ganlyniad i fod yn gymwys am awdurdodiad o dan baragraff 12 o'r Atodlen honno) i lunio neu gyflawni contractau yswiriant.

(12) Rhaid darllen y diffiniadau o "banc" ac "yswiriwr" ym mharagraff (11) ar y cyd ag—

- (a) adran 22 o Ddeddf Gwasanaethau a Marchnadoedd Ariannol 2000;
- (b) unrhyw orchymyn perthnasol o dan yr adran honno; ac
- (c) Atodlen 2 i'r Ddeddf honno.

Pŵer i wneud caniatáu mynediad electronig at wybodaeth yn ofynnol

5.—(1) Yn ddarostyngedig i baragraff (3), caiff awdurdod bilio, yn yr amgylchiadau a ddisgrifir ym mharagraff (2), ei gwneud yn ofynnol bod person sy'n dod o fewn rheoliad 4(4) yn ymuno mewn trefniadau a fydd yn caniatáu i swyddog awdurdodedig gael mynediad at gofnodion electronig a gedwir gan y person hwnnw.

(2) Yr amgylchiadau yw bod—

-
- (1) Diwygiwyd is-baragraff (1) o baragraff 15 gan O.S. 2007/3253. Nid yw'r diwygiadau eraill a wnaed i baragraff 15 yn berthnasol i'r Rheoliadau hyn.
 - (2) Mewnosodwyd is-baragraff (9) o baragraff 12 gan O.S. 2012/1906. Nid yw diwygiadau eraill a wnaed i baragraff 12 yn berthnasol i'r Rheoliadau hyn.
 - (3) Diwygiwyd is-baragraff (d) gan reoliad 6 o O.S. 2004/3379.

- (a) y person sy'n dod o fewn rheoliad 4(4) yn cadw cofnodion electronig;
- (b) y cofnodion yn cynnwys, neu'n debygol o gynnwys, o bryd i'w gilydd, wybodaeth am unrhyw fater sy'n berthnasol i'r diben a ddisgrifir yn rheoliad 3(6); ac
- (c) cyfleusterau yn bodoli y darperir mynediad electronig odanynt, neu y gellir darparu mynediad electronig odanynt, at y cofnodion hynny, gan y person hwnnw i bersonau eraill.

(3) Ni chaiff swyddog awdurdodedig geisio cael unrhyw wybodaeth yn unol â threfniadau yr ymunwyd ynddynt o dan baragraff (1) ac eithrio gwybodaeth—

- (a) sy'n ymwneud â pherson penodol; a
- (b) a allai fod yn destun unrhyw ofyniad y caniateir ei osod o dan reoliad 4.

(4) Y materion y caniateir eu cynnwys yn y trefniadau y ceir gwneud yn ofynnol bod person yn ymuno ynddynt o dan baragraff (1) yw—

- (a) gofynion ynghylch mynediad electronig i gofnodion, a roddir ar gael i swyddog awdurdodedig;
- (b) gofynion ynghylch cadw cofnodion o'r defnydd a wneir o'r trefniadau;
- (c) gofynion sy'n cyfyngu ar ddatgelu gwybodaeth o'r defnydd a wneir o'r trefniadau; a
- (d) pa bynnag fanylion cysylltiedig eraill a ystyrir yn briodol gan yr awdurdod dan sylw, mewn cysylltiad â chaniatáu i swyddog awdurdodedig gael mynediad i gofnodion.

(5) Mae gan swyddog awdurdodedig, y caniateir iddo gael mynediad yn unol ag unrhyw drefniadau yr ymunwyd ynddynt o dan baragraff (1), yr hawl i wneud copiâu o unrhyw gofnodion sy'n cynnwys gwybodaeth sy'n dod o fewn paragraff (3), ac i gymryd dyfyniadau o'r cofnodion hynny.

Peri rhwystr neu beri i swyddog awdurdodedig oedi

6.—(1) Bydd person (P) yn euog o drosedd ac yn atebol, yn dilyn collfarn ddiannod, i ddirwy na fydd yn fwy na lefel 3 ar y raddfa safonol, os yw P—

- (a) yn fwriadol yn peri i swyddog awdurdodedig oedi, neu'n ei rwystro wrth iddo arfer unrhyw bŵer o dan reoliad 4 neu 5;
- (b) yn gwrthod cydymffurfio, neu'n methu â chydymffurfio heb esgus rhesymol, ag unrhyw ofyniad o dan reoliad 5, neu â gofynion unrhyw drefniadau yr ymunwyd ynddynt yn unol â pharagraff (1) o'r rheoliad hwnnw; neu

- (c) yn gwrthod darparu, neu'n methu â darparu, heb esgus rhesymol, unrhyw wybodaeth neu unrhyw ddogfen pan ofynnir iddo wneud hynny o dan reoliad 4.

(2) Os collfarnwyd P o drosedd a oedd yn codi yn yr amgylchiadau a ddisgrifir ym mharagraff (1)(b) neu (c), ac os yw P wedyn yn parhau i wrthod neu fethu â chydymffurfio felly ar ôl iddo gael ei gollfarnu, bydd P yn euog o drosedd bellach ac yn atebol, yn dilyn collfarn ddiannod, i ddirwy na fydd yn fwy na £40 am bob diwrnod y parheir i droseddu felly.

Sylwadau ffug er mwyn cael gostyngiad

7. Bydd person (P) yn euog o drosedd ac, yn dilyn collfarn ddiannod, yn atebol i ddirwy na fydd yn fwy na lefel 4 ar y raddfa safonol, neu ei garcharu am gyfnod na fydd yn hwy na 3 mis, neu'r ddau, os yw P, at y diben o gael gostyngiad o dan gynllun gostyngiadau'r dreth gyngor, boed hynny ar gyfer P ei hunan neu berson arall—

- (a) yn gwneud datganiad neu sylw y gŵyr P ei fod yn ffug; neu
- (b) yn darparu, neu yn ymwybodol yn peri neu'n caniatáu darparu, unrhyw ddogfen neu wybodaeth y gŵyr P ei bod yn ffug.

Methiant i hysbysu ynghylch newid mewn amgylchiadau

8.—(1) Bydd person (P) yn euog o drosedd—

- (a) os digwyddodd newid yn yr amgylchiadau sy'n effeithio ar hawl P i gael gostyngiad o dan gynllun awdurdod ar gyfer gostyngiadau'r dreth gyngor, neu ar ei hawl i swm y cyfryw ostyngiad;
- (b) os yw'n ofynnol bod P yn hysbysu'r awdurdod o'r newid hwnnw, o dan y ddarpariaeth a gynhwysir yng nghynllun yr awdurdod ar gyfer gostyngiadau'r dreth gyngor, yn rhinwedd paragraff 7 o Atodlen 13 i'r Rheoliadau Gofynion Rhagnodedig neu baragraff 113 o'r Cynllun Diofyn;
- (c) os yw P yn gwybod bod y newid yn effeithio ar ei hawl i gael gostyngiad o dan gynllun gostyngiadau'r dreth gyngor neu ar ei hawl i swm y cyfryw ostyngiad; a
- (d) os yw P yn methu â rhoi hysbysiad prydlon o'r newid hwnnw yn y modd sy'n ofynnol gan y ddarpariaeth a gynhwysir yng nghynllun yr awdurdod ar gyfer gostyngiadau'r dreth gyngor, yn rhinwedd paragraff 7 o Atodlen 13 i'r Rheoliadau Gofynion Rhagnodedig neu baragraff 113 o'r Cynllun Diofyn.

(2) Bydd person (P) yn euog o drosedd—

- (a) os digwyddodd newid yn yr amgylchiadau sy'n effeithio ar hawl person arall (A) i gael gostyngiad o dan gynllun gostyngiadau'r dreth gyngor, neu ar ei hawl i swm y cyfryw ostyngiad;
- (b) os yw'n ofynnol bod A yn hysbysu'r awdurdod o'r newid hwnnw, o dan y ddarpariaeth a gynhwysir yng nghynllun yr awdurdod ar gyfer gostyngiadau'r dreth gyngor, yn rhinwedd paragraff 7 o Atodlen 13 i'r Rheoliadau Gofynion Rhagnodedig neu baragraff 113 o'r Cynllun Diofyn;
- (c) os yw P yn gwybod bod y newid yn effeithio ar hawl A i gael gostyngiad o dan gynllun gostyngiadau'r dreth Gyngor neu ar hawl A i swm y cyfryw ostyngiad; a
- (d) os yw P yn peri, neu'n caniatáu, i A fethu â rhoi hysbysiad prydlon o'r newid hwnnw yn y modd sy'n ofynnol gan y ddarpariaeth a gynhwysir yng nghynllun yr awdurdod ar gyfer gostyngiadau'r dreth gyngor, yn rhinwedd paragraff 7 o Atodlen 13 i'r Rheoliadau Gofynion Rhagnodedig neu baragraff 113 o'r Cynllun Diofyn.

(3) Yn ddarostyngedig i baragraff (4), at ddibenion paragraffau (1) a (2), mae hysbysiad o newid yn brydlon os rhoddir yr hysbysiad o fewn cyfnod o 21 diwrnod sy'n cychwyn gyda'r diwrnod y digwyddodd y newid, neu cyn gynted ag y bo'n rhesymol ymarferol ar ôl i'r newid ddigwydd, pa un bynnag yw'r diweddaraf.

(4) Os yw newid yn digwydd cyn i'r Rheoliadau hyn ddod i rym, bydd hysbysiad o'r newid yn brydlon os rhoddir yr hysbysiad o fewn cyfnod o 21 diwrnod sy'n cychwyn gyda'r diwrnod y daw'r Rheoliadau hyn i rym, neu cyn gynted ag y bo'n rhesymol ymarferol ar ôl i'r newid ddigwydd, pa un bynnag yw'r diweddaraf.

(5) Bydd person sy'n euog o drosedd o dan y rheoliad hwn yn atebol, yn dilyn collfarn ddiannod, i ddirwy na fydd yn fwy na lefel 4 ar y raddfa safonol neu ei garcharu am gyfnod na fydd yn hwy na 3 mis, neu'r ddau.

Sylwadau anonest er mwyn cael gostyngiad

9.—(1) Bydd person (P) yn euog o drosedd os yw P, at y diben o gael gostyngiad o dan gynllun gostyngiadau'r dreth gyngor, boed hynny ar gyfer P ei hunan neu berson arall, yn anonest—

- (a) yn gwneud datganiad neu sylw ffug; neu
- (b) yn darparu, neu'n peri neu'n caniatáu darparu, unrhyw ddogfen neu wybodaeth sy'n ffug mewn manylyn o bwys.

(2) Mae person sy'n euog o drosedd o dan y rheoliad hwn yn atebol—

- (a) yn dilyn colffarn ddiannod, i ddirwy na fydd yn fwy na lefel 5 ar y raddfa safonol neu ei garcharu am gyfnod na fydd yn hwy na 6 mis, neu'r ddau; neu
- (b) yn dilyn ei gollfarnu ar ddiad, i'w garcharu am gyfnod na fydd yn hwy na saith mlynedd, neu i'w ddirwyo, neu'r ddau.

Methiant anonest i hysbysu ynghylch newid mewn amgylchiadau

10.—(1) Bydd person (P) yn euog o drosedd—

- (a) os digwyddodd newid yn yr amgylchiadau sy'n effeithio ar hawl P i gael gostyngiad o dan gynllun awdurdod ar gyfer gostyngiadau'r dreth gyngor, neu ar ei hawl i swm y cyfryw ostyngiad;
- (b) os yw'n ofynnol bod P yn hysbysu'r awdurdod o'r newid hwnnw, o dan y ddarpariaeth a gynhwysir yng nghynllun yr awdurdod ar gyfer gostyngiadau'r dreth gyngor, yn rhinwedd paragraff 7 o Atodlen 13 i'r Rheoliadau Gofynion Rhagnodedig neu baragraff 113 o'r Cynllun Diofyn;
- (c) os yw P yn gwybod bod y newid yn effeithio ar ei hawl i gael gostyngiad o dan gynllun gostyngiadau'r dreth gyngor neu ar ei hawl i swm y cyfryw ostyngiad; a
- (d) os yw P, yn anonest, yn methu â rhoi hysbysiad prydlon o'r newid hwnnw yn y modd sy'n ofynnol gan y ddarpariaeth a gynhwysir yng nghynllun yr awdurdod ar gyfer gostyngiadau'r dreth gyngor, yn rhinwedd paragraff 7 o Atodlen 13 i'r Rheoliadau Gofynion Rhagnodedig neu baragraff 113 o'r Cynllun Diofyn.

(2) Bydd person (P) yn euog o drosedd—

- (a) os digwyddodd newid yn yr amgylchiadau sy'n effeithio ar hawl person arall (A) i gael gostyngiad o dan gynllun gostyngiadau'r dreth gyngor, neu ar ei hawl i swm y cyfryw ostyngiad;
- (b) os yw'n ofynnol bod A yn hysbysu'r awdurdod o'r newid hwnnw, o dan y ddarpariaeth a gynhwysir yng nghynllun yr awdurdod ar gyfer gostyngiadau'r dreth gyngor, yn rhinwedd paragraff 7 o Atodlen 13 i'r Rheoliadau Gofynion Rhagnodedig neu baragraff 113 o'r Cynllun Diofyn;
- (c) os yw P yn gwybod bod y newid yn effeithio ar hawl A i gael gostyngiad o dan gynllun

gostyngiadau'r dreth Gyngor neu ar hawl A i swm y cyfryw ostyngiad; a

- (d) os yw P, yn anonest, yn peri neu'n caniatáu, i A fethu â rhoi hysbysiad prydlon o'r newid hwnnw yn y modd sy'n ofynnol gan y ddarpariaeth a gynhwysir yng nghynllun yr awdurdod ar gyfer gostyngiadau'r dreth gyngor, yn rhinwedd paragraff 7 o Atodlen 13 i'r Rheoliadau Gofynion Rhagnodedig neu baragraff 113 o'r Cynllun Diofyn.

(3) Yn ddarostyngedig i baragraff (4), at ddibenion paragraffau (1) a (2), mae hysbysiad o newid yn brydlon os rhoddir yr hysbysiad o fewn cyfnod o 21 diwrnod sy'n cychwyn gyda'r diwrnod y digwyddodd y newid, neu cyn gynted ag y bo'n rhesymol ymarferol ar ôl i'r newid ddigwydd, pa un bynnag yw'r diweddaraf.

(4) Os yw newid yn digwydd cyn i'r Rheoliadau hyn ddod i rym, bydd hysbysiad o'r newid yn brydlon os rhoddir yr hysbysiad o fewn cyfnod o 21 diwrnod sy'n cychwyn gyda'r diwrnod y daw'r Rheoliadau hyn i rym, neu cyn gynted ag y bo'n rhesymol ymarferol ar ôl i'r newid ddigwydd, pa un bynnag yw'r diweddaraf.

(5) Bydd person sy'n euog o drosedd o dan y rheoliad hwn yn atebol—

- (a) yn dilyn collfarn ddiannod, i ddirwy na fydd yn fwy na lefel 5 ar y raddfa safonol neu ei garcharu am gyfnod na fydd yn hwy na 6 mis, neu'r ddau; neu
- (b) yn dilyn ei gollfarnu ar ddiad, i'w garcharu am gyfnod na fydd yn hwy na saith mlynedd, neu i'w ddirwyo, neu'r ddau.

Troseddau gan gyrff corfforaethol

11.—(1) Os profir bod trosedd o dan y Rheoliadau hyn, a gyflawnwyd gan gorff corfforaethol, wedi ei chyflawni gyda chydysyniad neu ymoddefiad cyfarwyddwr, rheolwr, ysgrifennydd neu swyddog cyffelyb arall y corff corfforaethol, neu unrhyw berson a oedd yn honni ei fod yn gweithredu mewn unrhyw swydd o'r fath, neu os profir bod y drosedd i'w phriodoli i unrhyw esgeulustod ar ran swyddog neu berson o'r fath, bydd y cyfarwyddwr, rheolwr, ysgrifennydd neu swyddog cyffelyb arall hwnnw, yn ogystal â'r corff corfforaethol, yn euog o'r drosedd honno, ac yn atebol i'w erlyn yn unol â hynny.

(2) Os rheolir busnes corff corfforaethol gan ei aelodau, bydd paragraff (1) yn gymwys mewn perthynas â gweithredoedd ac anweithiau aelod, mewn cysylltiad â swyddogaethau'r aelod hwnnw o reoli, fel pe bai'r aelod yn gyfarwyddwr y corff corfforaethol.

Achosion cyfreithiol

12.—(1) Ceir cychwyn achos cyfreithiol a ddygir am drosedd o dan y Rheoliadau hyn ar unrhyw adeg o fewn cyfnod o 3 mis o'r dyddiad y daw tystiolaeth yn hysbys i'r erlynydd, sy'n ddigonol ym marn yr erlynydd i gyfiawnhau erlyn am y drosedd, neu o fewn cyfnod o 12 mis ar ôl cyflawni'r drosedd, pa gyfnod bynnag ddaw i ben ddiwethaf.

(2) At ddibenion paragraff (1), bydd tystysgrif gan yr erlynydd, ynglŷn â'r dyddiad y daeth y cyfryw dystiolaeth a grybwyllir yn y paragraff hwnnw yn hysbys i'r erlynydd, yn dystiolaeth derfynol o'r dyddiad hwnnw.

(3) Nid yw paragraff (1) yn gosod unrhyw gyfyngiad ar yr adeg y ceir cychwyn achos cyfreithiol am drosedd o dan reoliad 9 neu 10.

Cosb yn hytrach nag erlyn (gostyngiad gormodol)

13.—(1) Caiff awdurdod bilio roi i berson (P) hysbysiad ysgrifenedig sy'n cynnwys yr wybodaeth sy'n ofynnol gan reoliad 15 ac sy'n datgan y gwahoddir P i gytuno i dalu cosb, os yw rhwymedigaeth P i dalu treth gyngor mewn perthynas ag annedd drethadwy wedi ei gostwng o dan gynllun gostyngiadau'r dreth gyngor, ac os yw'n ymddangos i'r awdurdod—

- (a) bod swm y gostyngiad o dan y cynllun yn rhwymedigaeth P i dalu'r dreth gyngor yn fwy na swm y gostyngiad yr oedd hawl gan P i'w gael o dan y cynllun (“gostyngiad gormodol”);
- (b) bod dyfarnu'r gostyngiad gormodol i'w briodoli i weithred neu anwaith ar ran P; ac
- (c) bod sail ar gyfer cychwyn achos cyfreithiol yn erbyn P am drosedd (o dan y Rheoliadau hyn neu unrhyw ddeddfiad arall) mewn perthynas â dyfarnu'r gostyngiad gormodol.

(2) Yn ddarostyngedig i baragraff (3), swm y gosb yw 50% o swm y gostyngiad gormodol (wedi ei dalfyrru i lawr i'r geiniog gyfan agosaf), yn ddarostyngedig i—

- (a) lleiafswm o £100; a
- (b) uchafswm o £1000.

(3) At ddiben paragraff (2), rhaid cyfrifo'r gostyngiad gormodol ar sail ddyddiol, gan gychwyn gyda'r diwrnod cyntaf y dyfarnwyd y gostyngiad gormodol mewn perthynas ag ef, a therfynu gyda'r diwrnod y daeth yr awdurdod i wybod, neu y dylai'r awdurdod yn rhesymol fod yn gwybod, bod gostyngiad gormodol wedi ei ddyfarnu.

(4) Os yw P yn cytuno i dalu'r gosb a bennir mewn hysbysiad ysgrifenedig yn y modd a bennir felly—

- (a) bydd swm y gosb yn adenilladwy gan yr awdurdod; a
- (b) rhaid peidio â dwyn achos yn erbyn P am drosedd (o dan y Rheoliadau hyn nac unrhyw ddeddfiad arall) mewn perthynas â'r gostyngiad gormodol.

(5) Caiff P dynnu'n ôl ei gytundeb i dalu'r gosb a bennir mewn hysbysiad ysgrifenedig, drwy hysbysu'r awdurdod bilio, yn y modd a bennir gan yr awdurdod, ar unrhyw adeg yn ystod y cyfnod o 14 diwrnod sy'n cychwyn gyda'r diwrnod y cytunodd P i'w thalu.

(6) Pan fo P, o dan baragraff (5), wedi tynnu'n ôl y cytundeb—

- (a) rhaid ad-dalu pa bynnag gyfran o'r gosb a adenillwyd eisoes; a
- (b) ni fydd paragraff (4) yn gymwys.

(7) Os penderfynir yn ddiweddarach, wedi i P gytuno i dalu'r gosb, nad oedd gostyngiad gormodol wedi ei ddyfarnu, rhaid diddymu'r gosb ac ad-dalu pa bynnag gyfran o'r gosb a oedd eisoes wedi'i hadennill.

(8) Yn ddarostyngedig i baragraff (9), os newidir swm y gostyngiad gormodol wedi i P gytuno i dalu'r gosb—

- (a) rhaid ad-dalu pa bynnag gyfran o'r gosb sydd eisoes wedi ei hadennill; a
- (b) ni fydd paragraff (4) yn gymwys bellach o ganlyniad i'r cytundeb.

(9) Os gwneir cytundeb newydd o dan baragraff (1) mewn perthynas â'r gostyngiad gormodol diwygiedig, yna, yn hytrach nag ad-dalu'r swm a adenillwyd eisoes fel cosb, ceir trin y swm hwnnw, i'r graddau nad yw'n fwy na swm y gosb newydd, fel pe bai wedi ei adennill o dan y cytundeb newydd.

Cosb yn hytrach nag erlyn (gweithredoedd neu anweithiau)

14.—(1) Caiff awdurdod bilio roi i berson (P) hysbysiad ysgrifenedig sy'n datgan y gwahoddir P i gytuno i dalu cosb, os yw'n ymddangos i'r awdurdod bilio—

- (a) bod sail ar gyfer cychwyn achos cyfreithiol yn erbyn P am drosedd (o dan y Rheoliadau hyn neu unrhyw ddeddfiad arall) mewn perthynas â gweithred neu anwaith ar ran P mewn perthynas â chynllun gostyngiadau'r dreth gyngor; a
- (b) y gallai'r weithred neu'r anwaith fod wedi arwain at ostyngiad yn swm y dreth gyngor yr oedd P yn atebol i'w dalu o dan gynllun gostyngiadau'r dreth gyngor, a fyddai'n fwy na swm y gostyngiad yr oedd hawl gan P i'w gael o dan y cynllun.

(2) Swm y gosb yw £100.

(3) Os yw P yn cytuno i dalu'r gosb a bennir mewn hysbysiad ysgrifenedig yn y modd a bennir felly—

- (a) bydd swm y gosb yn adenilladwy gan yr awdurdod; a
- (b) rhaid peidio â dwyn achos yn erbyn P am drosedd (o dan y Rheoliadau hyn nac unrhyw ddeddfiad arall) mewn perthynas â'r weithred neu'r anwaith.

(4) Caiff P dynnu'n ôl ei gytundeb i dalu'r gosb a bennir mewn hysbysiad ysgrifenedig, drwy hysbysu'r awdurdod bilio, yn y modd a bennir gan yr awdurdod, ar unrhyw adeg yn ystod y cyfnod o 14 diwrnod sy'n cychwyn gyda'r diwrnod y cytunodd P i'w thalu.

(5) Pan fo P, o dan baragraff (4), wedi tynnu'n ôl y gytundeb—

- (a) rhaid ad-dalu pa bynnag gyfran o'r gosb sydd eisoes wedi ei hadennill; a
- (b) ni fydd paragraff (3) yn gymwys.

Hysbysiadau

15. Rhaid i'r hysbysiad y cyfeirir ato yn rheoliadau 13 a 14 gynnwys yr wybodaeth ganlynol—

- (a) y modd y mae'r awdurdod bilio yn pennu y caiff P—
 - (i) cytuno i dalu cosb;
 - (ii) hysbysu ynghylch tynnu'n ôl gytundeb P i dalu cosb;
- (b) bod rhaid i P, os yw'n dymuno tynnu'n ôl ei gytundeb, hysbysu'r awdurdod bilio ynghylch tynnu'r gytundeb yn ôl, o fewn 14 diwrnod (sy'n cynnwys y dyddiad y cytunodd);
- (c) os tynnir y gytundeb yn ôl, yr ad-delir pa bynnag gyfran o'r gosb sydd eisoes wedi ei hadennill ac na fydd gan P wedyn imiwnedd rhag ei erlyn am drosedd;
- (d) nad yw talu cosb yn rhoi i P imiwnedd rhag ei erlyn mewn perthynas ag unrhyw ostyngiad gormodol arall, neu (mewn achos y cyfeirir ato yn rheoliad 14) unrhyw weithred neu anwaith arall;
- (e) os yw P yn honni nad oes pŵer, yn yr achos dan sylw i osod cosb o'r swm a osodwyd, y caiff P apelio i driwlynlys prisio o dan baragraff 3(4) o Atodlen 3 i Ddeddf 1992(1) yn erbyn gosod y gosb;
- (f) mewn achos y cyfeirir ato yn rheoliad 13—

(1) 1992 p.14; mewnosodwyd is-baragraff (4) gan adran 14 o Ddeddf Cyllid Llywodraeth Leol 2012 (p.17).

- (i) os bydd P yn talu'r gosb a bennir yn yr hysbysiad ysgrifenedig, yn y modd a bennir yn yr hysbysiad ysgrifenedig, ni ddygir achos o'r math y cyfeirir ato yn rheoliad 13(1)(c) yn erbyn P;
 - (ii) bod y gosb yn ymwneud yn unig â dyfarnu, o dan gynllun yr awdurdod bilio ar gyfer gostyngiadau'r dreth gyngor, gostyngiad a oedd y fwy na swm y gostyngiad yr oedd hawl gan y person i'w gael o dan y cynllun;
 - (iii) nad yw'r gosb yn gymwys ac eithrio pan yw'n ymddangos i'r awdurdod bilio fod dyfarnu'r gostyngiad gormodol i'w briodoli i weithred neu anwaith gan P, a bod sail ar gyfer dwyn achos am drosedd mewn perthynas â'r gostyngiad gormodol;
 - (iv) mai'r gosb yw 50% o swm y gostyngiad gormodol (yn ddarostyngedig i'r isafswm a'r uchafswm a nodir yn rheoliad 13(2));
 - (v) bod y gosb yn daladwy yn ychwanegol at ad-dalu'r gostyngiad gormodol;
 - (vi) y dull a ddefnyddir i adennill y gostyngiad gormodol;
 - (vii) os penderfynir yn ddiweddarach nad oedd y gostyngiad a ddyfarnwyd yn ormodol, ad-delir pa bynnag gyfran o'r gosb a fydd eisoes wedi ei hadennill;
 - (viii) os bydd yr awdurdod bilio yn newid swm y gostyngiad gormodol, yna, ac eithrio i'r graddau y'i cynhwysir mewn unrhyw gytundeb newydd i dalu'r gosb ddiwygiedig, ad-delir pa bynnag gyfran o'r gosb a fydd eisoes wedi ei hadennill, ac ni fydd gan P wedyn imiwnedd rhag ei erlyn am drosedd;
- (g) mewn achos y cyfeirir ato yn rheoliad 14—
- (i) os bydd P yn talu'r gosb a bennir yn yr hysbysiad ysgrifenedig, yn y modd a bennir yn yr hysbysiad ysgrifenedig, ni ddygir achos o'r math y cyfeirir ato yn rheoliad 14(1)(a) yn erbyn P;
 - (ii) nad yw'r gosb yn gymwys ac eithrio pan yw'n ymddangos i'r awdurdod bilio—
 - (aa) bod sail dros ddwyn achos yn erbyn P am drosedd sy'n ymwneud â gweithred neu anwaith ar ran P mewn perthynas â chynllun gostyngiadau'r dreth gyngor; a
 - (bb) y gallai'r weithred neu'r anwaith fod wedi arwain at ostyngiad yn

swm y dreth gyngor yr oedd P yn atebol i'w dalu o dan gynllun gostyngiadau'r dreth gyngor, a fyddai'n fwy na swm y gostyngiad yr oedd hawl gan P i'w gael o dan y cynllun;

(iii) mai'r gosb yw £100; a

(iv) y dull a ddefnyddir i adennill y gosb.

Cosbau am ddatganiadau anghywir

16.—(1) Caiff awdurdod bilio osod cosb o £70 ar berson (P)—

- (a) os yw P, drwy esgeulustod, yn gwneud datganiad neu sylw anghywir, neu drwy esgeulustod yn rhoi gwybodaeth neu dystiolaeth anghywir—
 - (i) mewn cais neu mewn cysylltiad â chais; neu
 - (ii) mewn cysylltiad â dyfarnu gostyngiad o dan gynllun gostyngiadau'r dreth gyngor;
- (b) os yw P wedi methu â chymryd camau rhesymol i gywiro'r gwall;
- (c) os yw'r gwall wedi arwain at ddyfarnu gostyngiad o dan gynllun gostyngiadau'r dreth gyngor sy'n fwy na swm y gostyngiad yr oedd hawl gan P i'w gael (“gostyngiad gormodol”); a
- (d) os nad yw P wedi ei gyhuddo o drosedd nac wedi cael rhybuddiad, ac na roddwyd hysbysiad iddo o dan reoliadau 13 i 15 mewn perthynas â'r gostyngiad gormodol.

(2) Ni cheir gosod cosb o dan y rheoliad hwn mewn perthynas ag unrhyw weithred neu anwaith sy'n digwydd cyn y diwrnod y daw'r Rheoliadau hyn i rym.

(3) Rhaid talu unrhyw gosb o dan y rheoliad hwn i'r awdurdod sy'n gosod y gosb.

(4) Caiff awdurdod ddiddymu unrhyw gosb a osodwyd ganddo o dan y rheoliad hwn.

Cosbau am fethiant i hysbysu ynghylch newid amgylchiadau

17.—(1) Caiff awdurdod bilio osod cosb o £70 ar berson (P)—

- (a) os yw P, heb esgus rhesymol, wedi methu â rhoi hysbysiad prydlon i'r awdurdod o newid perthnasol yn yr amgylchiadau yn unol â'r gofynion a osodir ar P o dan y ddarpariaeth a gynhwysir yng nghynllun yr awdurdod ar gyfer gostyngiadau'r dreth gyngor, yn rhinwedd paragraff 7 o Atodlen 13 i'r

Rheoliadau Gofynion Rhagnodedig neu o dan baragraff 113 o'r Cynllun Diofyn;

- (b) os yw'r methiant hwnnw yn arwain at ddyfarnu gostyngiad o dan gynllun gostyngiadau'r dreth gyngor sy'n fwy na swm y gostyngiad yr oedd hawl gan P i'w gael ("gostyngiad gormodol"); ac
- (c) os nad yw P wedi ei gyhuddo o drosedd nac wedi cael rhybuddiad, ac na roddwyd hysbysiad iddo o dan reoliadau 13 i 15 mewn perthynas â'r gostyngiad gormodol.

(2) Yn y rheoliad hwn, ystyr "newid perthnasol yn yr amgylchiadau" ("*relevant change of circumstances*"), mewn perthynas â P, yw newid mewn amgylchiadau y gallid yn rhesymol ddisgwyl y byddai P yn gwybod y gallent effeithio ar hawl P i gael gostyngiad o dan gynllun yr awdurdod ar gyfer gostyngiadau'r dreth gyngor, neu y gallent effeithio ar ei hawl i swm y cyfryw ostyngiad.

(3) Yn ddarostyngedig i baragraff (4), at ddibenion paragraff (1)(a), mae hysbysiad o newid yn brydlon os rhoddir yr hysbysiad o fewn cyfnod o 21 diwrnod sy'n cychwyn gyda'r diwrnod y digwyddodd y newid, neu cyn gynted ag y bo'n rhesymol ymarferol ar ôl i'r newid ddigwydd, pa un bynnag yw'r diweddaraf.

(4) Os yw newid yn digwydd cyn i'r Rheoliadau hyn ddod i rym, bydd hysbysiad o'r newid yn brydlon os rhoddir yr hysbysiad o fewn cyfnod o 21 diwrnod sy'n cychwyn gyda'r diwrnod y daw'r Rheoliadau hyn i rym, neu cyn gynted ag y bo'n rhesymol ymarferol ar ôl i'r newid ddigwydd, pa un bynnag yw'r diweddaraf.

(5) Rhaid talu unrhyw gosb o dan y rheoliad hwn i'r awdurdod sy'n gosod y gosb.

(6) Caiff awdurdod ddiddymu unrhyw gosb a osodir ganddo o dan y rheoliad hwn.

Enw

Y Gweinidog Llywodraeth Leol a Chymunedau, un o Weinidogion Cymru
Dyddiad